

Tolna vármegye

Simontornya járás
Felsőnána (köt) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Felsőnána

nagy (his) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebelezetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dűlő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi-és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

1. Település (erre vonatkozólag közleltek hitéles adatok nincsenek). A község a múltban is Tolnavármegyéhez tartozott. Flagy vált. 3. Korábban más név, az ismeretlen. —

2. Varsád községhez tartozó Rudolfmajar pátort pátellárás folytan 210 Kat. hold átcsatoltatati községhez. (Tolnavármegye alispánjának 378/02. - Tolna vármegye közigazgatási bizottságának 2069. sz. - véghatározata 1922. s. a. m. Min. belügyminiszter 213014. n. felhívásigalati közelemből elutasítása) Katakterileg és telekkönyvileg még nincs becsatolva. —
Nem fellindtak.

3. Urbéres község.

4. Nagyközség. Nem.

5. Nem vált.

6. ~~Haszn~~ A járás községei közül községként katasztrális várd még a legkelebbi sines néprisélete, Kúlnáns és a női or. —

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

1. Kőstornás 7 km, Péterd 8 1/2 km, Medina 12 km, Dörypatkó 8 1/2 km, Pety 5 km, Murga 4 1/2 km, Balazs 8 km, és Varsád 11 1/2 km.

Dombos

Magaslat: Péterd, vizei: Halom patak és Varsádi rét-árok (patak).

2. 4710 kat. hold (birtokkivek adatai alapján).
 3450 k. hold szántó, 188 k. hold rét (kaszáló),
 181 k. hold szőlő (beültetett), 491 k. hold legelő,
 69 k. hold erdő, — k. hold nádas,
 188 k. hold terméketlen (út, szikla, homok, mocsár, kőbánya).

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a területük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és milyen területűek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

~~A község vázlatos térképe csatolva
nincs csatolva.~~

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

1. 1474 lélek.

147 r. kath., 3 g. kath., 21 ref.,
 1307 ág. h. ev., 2 izr., — egyéb
 168 magyar, 1303 német, — tót,
 — rutén, 3 oláh, — horvát,
 — egyéb.

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házasodási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

2. Községben 1223 - a Községhoz tartozó Kőstornási Óndua pusztaon 251 lélek, nem van.
 Kőstornási puszta 4 1/2 km. lélekszám 207
 Óndua " 5 " " 44

3. Földmivelés

4. Községben van 267 ház 831 lakószemély
 Kőstornási puszta 13 " 52 "
 Óndua " 1 " 11 "

Állami iskola, más középület: Községház, ág. h. ev. elemi népiskola, ág. h. ev. templom,
 - 2 Kőstornási puszta: r. kath. elemi népiskola.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Elöljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.
(Kisközségben csak a székhely község lapján
kell kitölteni.)

Napidijias irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, el-
nevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági
hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

1, 4
Bíró. Törvény- (másod-) bíró. esküdt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám 1-1
2 jegyző, — segédjegyző, — orvos
— állatorvos, — irodai alkalmazott,
— pénztári alkalmazott, — egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

— / kisbíró (küldönc), — / bába,

1 éjjeli őr és — gazdasági alkalmazott.

— km.

2, 15 virilista, 15 választott tag, 10 pót tag

— A község 1 választókerületet alkot.

3, Nincs.

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.
(a község központjától, távolsági térkép adatai:
szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy)
Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület
székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

Szekszárd 25 1/2 km.
Győr 16 km.
Tolna 30 km.
Pécs 5 km.

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előljárárság cselédügyi bíraskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Rendészeg. Község 8 1/2 km.

Van, 2 tag. Nincs.

Van. Nincs.

Nincs

~~Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság tag.~~
Kötelezett tűzoltóság.

Van. Nincs.

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Kőr orvos székhelye és annak távolsága: 8, Kócsad 8 1/2 km.
- Hány magánorvos lakik a községben: 1
- Községi bábák száma: 1
- Körbába lakóhelye és annak távolsága: 1 km.
- Okleveles magánbábák száma: 1
- Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol? Kócsad 8 1/2 km.
- Legközelebbi közkórház hol van és milyen távol? Szekszárd 25 1/2 km.
- Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep) Van szegényház Nincs.
9. A gondozott szegények száma: 9 — intézeti ápolásban, — magán ápolásban.
- Elhagyott gyermekek száma: 1 gyermek.
10. Milyen a község ivóvíze? 10, Jól
- Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke? Nincs
- Kútvíz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó. Ivóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.
- Van-e csatornázása? Nincs
11. Korcsmák és vendéglők száma? 11, — korcsma, 1 vendéglő, — kávéház.
- Van-e szálloda, fogadó és hány? Nincs
- Van-e községben közfürdő? Nincs
12. Van-e a község határában gyógyfürdő, üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra? 12, Nincs
- A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva? —

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: 13, Szekszárd 25 1/2 km.
- Kir. járásbíróság székhelye és távolsága: Gyönk 16 km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: 14, Szekszárd 25 1/2 km.
- Kir. adóhivatal székhelye és távolsága: Gyönk 16 km.
- Kir. pénzügyőri szakasz, vámörs, vámőrségi kirendeltség, székhelye és távolsága: Az pénzügyőri szakasz Hágymén 12 km.
- Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága: Budapest 175 km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

1, 1 új h. ev. felekezeti elemi népiskola 2 tanteremmel és 1 r. kath. jellegű Gróf Apponyi Géza által fenntartott elemi népiskola 1 tanteremmel.

2. Középiskolák vagy más szakiskolák (iparostanóciskola, gimn., reál gimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

2, Nincs

3. Óvodák jellege, száma és tanereje: Nyári menedékház van-e?

3, Nincs
Nincs

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

4, Levente egyesület 1

5. Kir. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

5, Szekszárd 25 1/2 km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

6, Az h. ev. anyaegyház van, az a Dunántúli, új h. ev. egyházkerülethez tartozik. - fiókegyház nincsen. -

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

Nincs 12 km.

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

7, Nincs

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekeztek szerint: (párber és egyénekenként időről-időre kivett adó stb.)

8 Az h. ev. felekezeti adó fizetnek. Teljeskörűen, hisz hírszolgák és esztergomi megállapított termény mennyiségét, valamint egyénekenként időről-időre kivett adót, az. az évenkénti kivett adót, más val. adónak beharórá sem fizetnek semmit. -
Nincs

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9, Nincs, sem az iskoláskorú, sem a Képz. test. nem érdekel. -

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

10, Nincs

11. Műemlék, természeti emlékszóbor, honvédelmi emlékek vagy elesett hősök emléke?

11, Nincs

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozcóképek.

12, Nincs

Kulturális egyesületek.

Nincsenek

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkássegylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

13, Magyarországi Német Népművelődési Egyesület. -

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

1. Szekszárd - Tamási országút, a községtől $4\frac{1}{2}$ km.
Kötelek - pincehelyi " " 7 "
A község határában van 6 kőhid

2. Vasúti összeköttetése, fő- vagy mellék-vonalak, van-e vasúti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

2. Nincs. - Vasúti állomás Székely-Hözén a Budapest - pécsi fővonalon. -

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Nincs. - Hajó állomás a községtől 32 km. távolságra van, a Dunán, Pakson.

Van-e posta, távirtda, távbeszélő állomása?

Nincs. - Postaigénylőrség van

3. Melyik községi közlekedési utvonathoz járul hozzá a község?

3. Eszékhez sem

Községi (közútifő) utak hossza?

..... $16\frac{1}{2}$ km.

Van-e kövezet-vámszedési joga.

Igen. - Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100-1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

4. Nagy jövedelmű földön felül gróf Apponyi Géza tulajdona, terjedelme 1877 kat. hold. Középbirtok Nincs.
Kis és törpebirtok átlagos kiterjedése $\frac{1}{2}$ - 32 kat. hold. -
mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

5. Igen

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Igen, 299 kat. hold

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Nincs

Van-e legelő-rendtartás?

Igen

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Nincs

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Szekszárd $25\frac{1}{2}$ km.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

Nincs

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

6. Igen, 1655 m² al

Be van-e ültetve?

Igen

7. **Vízrendező és hasznosító társulat.** Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

7. Nincs. - Köszegmúltkén tartozik Nagytornai járáshoz van egy két geratu vízimalom.

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

Székesfehérvár 85 km.

8. **Állattenyésztési viszonyok.** Állatok száma: a tenyészállatok száma,

283 ló, 793 szarvasmarha,

uralkodó tenyésztési irány:

1369 sertés, 1531 juh, Tenyésztési irány: 80% magyar, 20% angol. -
Kavollás, magyar és hitegvári, szarvasmarha: bonyhádi (piros tarka) sertés: mangalica, juhoknál: tarka
Hálasd 8 1/2 km.

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

9. Köszeg 12 km.

Hova gravitál a község?

103

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (karakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Nincsenek

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

Czyank

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

10, 2 oratório

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Nincsenek

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Nincsenek

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

3 vészeséplő, ivandiglős és mészáros, 2 marhakereskedő, 2 alkun, 1 vízimalom, 2 kovács, 1 lakatos, 5 barkási, 1 cipész, 2 bogdár, 5 dró, 3 antálos, 9 kőműves, 2 mal, 1 barkás, 1 entergályos
Ipartestület nincs. -

Van-e a községben ipartestület?

11, Nincsenek

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Székesfehérvár 85 km.

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

Szekszárd km.

12. Magánkezelésben álló közművek:

12, Nincsenek

Közvilágítás, jéggyár stb.

11

13. Bányák száma és jellege.

13, Nincsenek

Állandó bányatüzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

4

14. Háziipar és annak jellege.

14. Barasztár, csimális és faos, horony és Napra - Rótsó, Kenderfonás és vesszőrövidítés. -

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

1, Egy, helyiségek száma 1.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

Egy jegyzői lakás van, lakrészeinek száma 3 nala és 2 konyha.

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben tölthető ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

2, 64 kat. hold szántó és rét,

legelő, kat. hold erdő,

egyéb 58 kat. hold földadó alá nem eső terület 46 hold rétét hársilag, 18 hold nántóföldet kiskassanbérben.

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Nem tartoznak sem 4 kat. hold 779 m² nántóföldje és 753 m² rétje, Adássi járástól minis földjavadalma.

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedést.

Nem senek
Nem senek

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

3, Községi vendéglő és 3 pinter két ház

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó 249 a K. Házadó 39 a K

80 f. Ált. kereseti adó K f. Társulati adó

K f. Vagyon- és jöv. adó

K f.

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

5, Naddorati jog.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

A Szeleknád-Tamási orváguttól a Kőlester-puszahelyi orváguttig községen át Kőves után kiterítése.

Kelt Felsőlénán 1925 november 19-én

A község pecsétjének lenyomata

id. Höl. L. Suta
Községi (köt.) jegyző.